

09/10/2015

Srbija: Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost

Poresko pravo

Publisher: Bojovic & Partners

(Službeni Glasnik Republike Srbije, br. 83/2015)

Izmenе i dopune Zakona o porezu na dodatu vrednost (u daljem tekstu „Zakon“) su usvojene od strane Narodne Skupštine dana 28 septembra 2015. godine. Zakon će početi da se primenjuje od 15. oktobra 2015. godne, sa izuzetkom sledećih odredbi:

- odredbe koje se odnose na propisivanje jedinstvenog roka za podnošenje poreskih prijava za sve obveznike PDV-a nezavisno od dužine poreskog perioda – primenjivaće se od 01. januara 2016. godine;
- odredbe koje se odnose na propisivanje obaveze sastavljanja i dostavljanja pregleda obračuna PDV-a uz poresku prijavu za svaki poreski period – primenjivaće se od 01. januara 2017. godine.

Takođe, vredno je pomena da se odredbe koje se odnose na podnošenje zahteva i izdavanje odobrenja za poresko punomoćstvo primenjuju od 01. oktobra 2015. godine, odnosno pre datuma stupanja na snagu Zakona.

Iako su Zakonom donete brojne izmene, nije došlo do izmena poreskih stopa. Jedan od bitnih razloga za donošenje Zakona svakako predstavlja usaglašavanje sa propisima Evropske Unije. U nastavku ćemo izložiti neke od najvažnijih novina Zakona.

Značajnija novina uvedena Zakonom se odnosi na izmene odredaba o poreskom dužniku i dopunu Zakona novim članom 10a koji se odnosi na poreskog punomoćnika. Naime, nerezidentima koji su ostvarivali oporeziv promet u Republici Srbiji nije bilo dozvoljeno da se registruju za PDV u Republici Srbiji. Nerezidenti su mogli samo da imenuju poreskog punomoćnika, u skladu sa članom 14 Zakona o poreskom postupku i administraciji, koji je tada obračunavao PDV stranog dobavljača kao svoj PDV, pa je bio dužan da plati ovakav PDV preko svoje PDV prijave. U takvoj situaciji poreski punomoćnik nije mogao da odbije ulazni PDV koji je strani dobavljač platio na robu i usluge svojih dobavljača sa teritorije Republike Srbije. Imajući u vidu navedeno, u većini slučajeva, PDV poreski punomoćnik nije ni bio imenovan. U takvim situacijama PDV je bio obračunavan i plaćan od strane primaoca roba i usluga na teritoriji Republike Srbije (tzv. „reverse charge“). Novim članom 10a uvodi se mogućnost da se nerezidentna fizička i pravna lica koja vrše promet dobara i usluga na teritoriji Republike Srbije registruju za PDV u Republici Srbiji. Kako bi se nerezidentni obveznik koji vrši promet dobara i usluga u Republici Srbiji registrovao za PDV u Republici Srbiji potrebno je da odredi poreskog punomoćnika za ovu svrhu. Takođe, Zakon propisuje i izuzetak od određivanja poreskog punomoćnika, i to npr. za nerezidenta koji u Republici Srbiji isključivo vrši promet usluga za koje se smatra da su pružene elektronskim putem. Za poreskog punomoćnika nerezidentnog obveznika može se odrediti fizičko ili pravno lice koje ima prebivalište/sedište u Republici Srbiji i koje je registrovano za PDV u Republici Srbiji najmanje 12 meseci pre podnošenja zahteva za odobravanje poreskog punomoćstva. Za poreskog punomoćnika se ne može imenovati lice koje je bilo pravosnažno osuđeno za poresko krivično delo. Takođe, poreski punomoćnik ne može biti stalna poslovna jedinica tog nerezidenta. Takođe, bitno je naglasiti da poreski punomoćnik nerezidenta solidarno odgovara za sve obaveze nerezidenta kao obveznika PDV-a, a naročito za plaćanje PDV-a, kazni i kamata u vezi sa dugom po osnovu PDV-a. Napominjemo i da se u primeni ostalih poreskih propisa poreski punomoćnik nerezidenta određuje u skladu sa članom 14 Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji, a ne u skladu sa Zakonom.

Bitne izmene odredaba se odnose i na promet električne energije i gasa. U skladu sa Zakonom PDV koji se plaća na isporuku električne energije i gasa namenjenih daljoj prodaji se sada izmiruje na sledeći način: kupac gasa, odnosno električne energije je dužan da obračuna izlazni PDV na promet i ima pravo na odbitak ovog PDV-a kao svog ulaznog PDV-a. Sada se mestom prometa električne energije smatra mesto registrovanog sedišta dobavljača, a kod prometa gasa/električne energije za krajnju potrošnju mestom prometa se smatra mesto gde je potrošač primio gas/električnu energiju.

Pored gore navedenih izmena, Zakonom je predviđeno da će prilikom prodaje hipotekovane ili založene imovine kupac (a ne vlasnik) založene ili hipotekovane imovine biti dužan da obračunava izlazni PDV na takvu prodaju, s tim da će kupac takođe imati pravo da odbije ovaj PDV (tzv. „reverse charge“). Ovo pravilo se primenjuje i kod prometa dobara ili usluga nad kojima se sprovodi izvršenje u izvršnom postupku.

Takođe, došlo je do proširenja posebne šeme za građevinarstvo. Primalac dobara i usluga iz oblasti građevinarstva ima obavezu da obračuna PDV i u slučaju kada nema status investitora. PDV je takođe

dužan da obračuna i dobavljač kada nema status izvođača radova u smislu propisa o planiranju i izgradnji. Ovim se posebna šema za građevinarstvo proširuje i na isporuke koje se vrše između lica koja nemaju status investitora, odnosno izvođača radova. Imajući u vidu navedene izmene možemo zaključiti da je cilj donošenja Zakona stvaranje povoljnijih uslova za poslovanje privrednih subjekata, sprečavanje eventualnih zloupotreba, kao i obezbeđivanje unapređenja kontrole PDV-a od strane Poreske uprave. Praksa će pokazati koliko će nas navedene izmene približiti ovom cilju.